
Kerkbrief

september 2026

nr. 09

Wij weten niet wat er achter de volgende bocht ligt. Wij weten niet precies hoe ons leven, onze samenleving of onze kerk zich zal ontwikkelen. Maar waar wij morgen aankomen, is God niet afwezig. Hij is ons al voorgedaan.

www.protestantsekerk-gentcentrum.be

bpost

PB-PP | B-3/5030

BELGIE(N) - BELGIQUE

VPKB-gemeente
Gent-Centrum
maandblad (11x per jaar)
jaargang 2026
Verantwoordelijke uitgever: vzw De Vlaamse Olijfberg (adres zie binnenflap)

Terugzendadres:

**Keistraat 173
9840 De Pinte**

P209671

AFGIFTEKANTOOR:

**Gentbrugge
Brusselsesteenweg 501**

Kerkbrief

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België - Gemeente Gent-Centrum

Gemeente Gent-Centrum (Brabantdamkerk)

Predikant: Ds. Tihamér Buzogány (voorzitter a.i.) 0499/74.81.71
Flamingostraat 23 – 9000 Gent tihamer.buzogany@telenet.be
Koster: Nico van Belle 0496/16.20.83 nvanbelle@telenet.be

Indien niet bereikbaar kan u één van de ouderlingen contacteren :

Kerkenraadsleden: Martine De Jonge 0494/160.280 mar10.dejonge@telenet.be
Francis Van De Walle 0474/47.18.56 fjvdwalle@gmail.com
Rita Martens 0476/94.69.63 rita.martens@telenet.be
Micheline Morel 0474/36.65.59 mmorel26@yahoo.com
Bea Baetens 0496/43.05.55 bea.baetens@telenet.be

Kinderkerk: Martine De Jonge 0494/160.280 mar10.dejonge@telenet.be

Organisten: Aletta Rambaut 0477/57.84.37 aletta@rambaut.be
Aryna Tsylianok arina_tsy@yahoo.com
Christine van Belle dewaegel-vanbelle@skynet.be
Patrick Beuckels patrick.beuckels@gmail.com

Kerkadres : Hoek Brabantdam / Sint Kristoffelstraat te Gent
Kerkdiensten : Iedere zondag om 10:00 - Ingang aan de Brabantdam
Protestants Cultureel Centrum (P.C.C.) : Keizer Karelstraat 187, 9000 Gent

Verantwoordelijke uitgever Kerkbrief: vzw De Vlaamse Olijfberg, Keizer Karelstraat 187, 9000 Gent
Redactieraad van de kerkbrief : mevr. Bea Baetens, kerkenraadsleden
Kerkbriefmailbox: kerkbrief@protestantsekerk-gentcentrum.be
Medewerkers: Francis Van De Walle

Website: Dhr. Peter Van Damme / dhr. Joris van Belle

Financiële verrichtingen :

Voor het *kerkenwerk*
IBAN BE12 0000 3264 0092; BIC BPOTBEB1
ten name van VPKB Gent-Centrum

Via Payconiq

Voor de *Vlaamse Olijfberg*
IBAN BE38 0689 4059 4172 BIC GKCCBEBB
ten name van de Vlaamse Olijfberg vzw te Gent

Stadspredikant Gent

ds. Heleen Ransijn
Telefoon: 0471 423983
E-mail: ds.heleen@edpnet.be

Gemeente Gent Noord (Rabotkerk)

Contactpersoon ds. Eefje van der Linden, Brugsesteenweg 284, 9000 Gent. 0485/74.34.11
Kerkadres Begijnhoflaan 31, 9000 Gent / diensten: iedere zondag (10 uur)

Uit de kerkenraad

Deze Kerkbrief ontvangt u later dan gepland door onverwachte computerproblemen.

Op 27 juli kwamen de kerkenraden van Horebeke en Gent-Brabantdam samen om elkaar verder te leren kennen en bepaalde afspraken te maken eens het project *Delen om te versterken* van start kan gaan. Hierover leest u meer in de *Terugblik*.

In september staat de Startzondag centraal (hieronder ziet u een foto van de opbouw van de tenten in Schellebelle).

We werken met materiaal dat de VPKB-werkgroep Kerk in de Samenleving ons aanreikt in het kader van de Scheppingsperiode die loopt van 1 september tot 4 oktober. Het **thema** is een combinatie van het thema van Startzondag 2026 en dat van Scheppingszondag 2026: *Levend water - Beweeg mee!* Als christenen zijn wij een onderdeel van een grote beweging. Je moet dat wel leren zien, want het is doorgaans geen beweging van ophef en spektakel. De Geest is in de Bijbel allereerst een zachte en weldadige stilte, een kracht, die je voelt, maar die je niet zomaar kunt indentificeren.

Het besef onderdeel uit te maken van die grote beweging geeft een nieuw perspectief en hopelijk ook nieuwe moed. Altijd welkom in onze kerk om onze diensten mee te maken en mee met ons *te bewegen*.

Bea Baetens

Inhoud

03	Kerkenraad
	Terugblik
04	Sacrale Wervels
08	Gent / Horebeke
10	Vakantiefoto's
12	Vakantie predikant Kinderkerk
13	Synodale Raad
	Vooruitblik
14	Open Monumenten St. Jacobs
	<i>Proud to be protestant</i>
15	Kernverhaal
	Ecodag
17	Graag uw aandacht voor
	Ontstaan kerkgebouwen
20	Vrouwen in het protestantisme
22	Stadspastoraat
23	Meditatie
24	Jeugd
25	Pastoraat
26	Activiteitenkalender
27	Dienstrooster
28	Bijbellesrooster

Terugblik

11 - 26 juli | Sacrale Wervels met Stéphanie Leblon *Circular Grounds*

De tentoonstelling van Stefanie Leblon *Circular Grounds* en de randactiviteiten waren opnieuw een succes. Onze kerk mocht bijna 900 mensen ontvangen, 875 om precies te zijn. Veel mensen hebben een gesprek aangeknoopt, de meesten over de tentoonstelling, enkelingen over onze kerk en het geloof. Ook qua samenwerking en verdeling van de taken liep alles gesmeerd. Reden om dankbaar te zijn. Hieronder vindt u een uittreksel uit de speech van Hans Martens, die de vernissage opende, en een greep uit de randactiviteiten.

Fragmenten uit de openingstoespraak voor Stéphanie Leblon Protestantse kerk Brabantdam Gent, 10 juli 2026

Dames en heren,

Er bestaat een oude gedachte dat een bloem nooit alleen een bloem is.

Sinds mensen zich beelden maken van de wereld, dragen bloemen betekenissen met zich mee. Ze spreken over liefde en verlangen, over zuiverheid en verleiding, over vruchtbaarheid en vergankelijkheid. Ze begeleiden ons bij geboortes en huwelijken, maar evenzeer bij afscheid en rouw. Ze genezen, maar kunnen ook vergiftigen. Ze lokken insecten met kleur en geur, verleiden om zich voort te planten, om vervolgens onvermijdelijk te verwelken.

In geen enkele andere vorm liggen schoonheid en verval zo dicht naast elkaar.

Die spanning vormt het hart van het werk van Stephanie Leblon.

Wie haar schilderijen voor het eerst ziet, herkent bloemen, bladeren, ranken en stengels. Maar al snel verdwijnen de botanische zekerheden. Wat aanvankelijk een herkenbare plant lijkt, groeit uit tot een eigen organisme, een wereld waarin vormen zich eindeloos vertakken. De natuur wordt hier geen illustratie, maar een manier van denken.

Ook haar sculpturen, opgebouwd uit papier, plastic en hars, lijken zich ergens tussen plant, organisme en fossiel te bevinden. Ze ogen tegelijk kwetsbaar en onverwoestbaar, alsof ze ontstaan zijn uit een langzaam proces van groeien, drogen, verharden en opnieuw ontkiemen.

Het is verleidelijk om in deze tentoonstelling alleen de schoonheid van bloemen te zien. Maar bloemen zijn nooit onschuldig. Ze zijn de meest uitbundige strategie van de plant om zich voort te planten.

Hun kleuren, vormen en geuren zijn geen decoratie, maar verleiding.

Achter hun tederheid schuilt een ontembare levensdrang....

... Die fascinatie voor het florale kent een lange geschiedenis binnen de kunst. In de *Art Nouveau* werden bloemen, klimranken en slingerende guirlandes veel meer dan ornament. Ze vormden een nieuwe beeldtaal waarin architectuur, schilderkunst en toegepaste kunst opnieuw verbonden werden met de levende natuur. De sierlijke lijn van een stengel werd een architectonische lijn; de kronkelende rank werd een ritme dat gevels, meubels en glasramen liet bewegen alsof ze zelf groeiden. Ook bij Stephanie Leblon lijkt iedere lijn te groeien vanuit een innerlijke noodzaak. Haar penseelstreken volgen geen vooraf uitgetekend patroon, maar ontwikkelen zich zoals takken zich vertakken, zoals bladeren zich ontvouwen, zoals wortels hun weg zoeken onder de grond....

... De schilderijen worden geen vensters op een landschap, maar landschappen op zichzelf. Tussen tuin en jungle.

Terugblik

Een overvloed waarin orde langzaam overgaat in verwarring en verwarring op haar beurt weer een onverwachte harmonie blijkt te bezitten.

Misschien is dat precies wat schilderkunst vermag. Niet de natuur nabootsen, maar haar manier van handelen zichtbaar maken. Hoe een penseelstreek zich gedraagt als een tak. Hoe verf zich verspreidt als een schimmel. Hoe kleur zich hecht als stuifmeel. Hoe een oppervlak langzaam een levend organisme wordt. Dat is de kracht van de beeldende kunst: zij laat zien wat zich moeilijk in woorden laat vatten. Ze maakt processen zichtbaar die voortdurend rondom ons plaatsvinden, maar die we zelden nog echt opmerken.

Dat deze tentoonstelling plaatsvindt in een kerk, is daarom meer dan een toevalligheid. Van oudsher zijn kerken plaatsen waar mensen nadenken over oorsprong, leven, kwetsbaarheid en hoop. De vegetale ornamentiek die eeuwenlang kapitelen, glasramen en gewelven sierde, verwees niet alleen naar de schoonheid van de schepping, maar ook naar de voortdurende belofte van vernieuwing. Elke knop draagt de mogelijkheid van een bloem; iedere verwelkte bloem laat een zaad achter.

Ook in het werk van Stephanie Leblon is niets definitief. Alles bevindt zich in een voortdurende staat van worden.

Gertrude Stein schreef ooit: *"Rose is a rose is a rose is a rose."* Maar na het zien van het werk van Stephanie Leblon weten we dat een bloem nooit alleen een bloem is. Ze is tegelijk belofte en herinnering, schoonheid en verval, verlangen en vergankelijkheid. En precies daarom blijven kunstenaars haar telkens opnieuw creëren.

Hans Martens, juli 2026

Een greep uit de randactiviteiten

zaterdag 18 juli
Waar de melodie landt,
Jong Klassiek met **Déjan Vercauteren** (piano)

zondag 19 juli
Knutselen met kinderen van 3 tot 13 jaar,
geïnspireerd op het werk van Stéphanie Leblon

Terugblik

maandag 20 juli
Workshop Djembé in samenwerking met vzw Onella en Moussa Dembélé

dinsdag 21 juli
Leicester University Chamber Choir
Engels koor

Terugblik

Open Mic: op woensdag 23 juli kon je in de Brabantdamkerk terecht voor een reeks singersongwriters die hun eigen liedjes brachten aan de piano, gitaar of ukulele. Voor het 3de jaar op rij verhuisde de maandelijkse Open Mic van café bed namelijk naar hier, speciaal voor de Gentse Feesten. Er waren weliswaar minder inschrijvingen dan vorig jaar, maar het publiek kon genieten van een pak gevoelige, intiem gebrachte liedjes, die prachtig resoneerden in de mooie akoestiek van de kerk. - www.divan.be

zaterdag 25 juli

Bach als protestant, klassiek concert door **Aryna Tsylianok & Patrick Beuckels**

vrijdag 24 juli

Dagboek zonder woorden, een KAHAAANIVertelling met **Mieke Felix**

zondag 26 juli

Coda,
Slotconcert met **Rudy De Sutter** aan de piano

Terugblik

27 juli | Gezamenlijke vergadering kerkenraden Horebeke en Gent-Brabantdam

Nog eens even terug

Nadat Horebeke in 2024 vacant werd, heeft deze kerkenraad lange tijd uitgekeken naar een nieuwe predikant om de kerkgemeente te bedienen. Zonder resultaat tot op de dag van vandaag. Dat is ook begrijpelijk: het aantal vacante kerkgemeenten neemt alsmaar toe en potentiële kandidaat-predikanten dagen niet op.

In het district Oost- en West-Vlaanderen en in de hele VPKB moeten de nog overblijvende kerkgemeenten op een andere manier georganiseerd worden. De oprichting van regiokerken, de fusie

van kerkgemeenten, de spreiding van de nog beschikbare predikanten over meer dan één kerkgemeente zijn realistische strategieën, die het voortbestaan en weer activeren van de kerkgemeenten kunnen stimuleren.

Waarom samenwerking met Horebeke?

1. Door beide kerkgemeenten op een of andere manier met mekaar te laten samenwerken, beantwoorden we aan het strategisch plan van de VPKB.
2. Er bestaat een historisch lange traditie van nauwe contacten tussen beide kerkgemeenten.
3. Ds. Tihamér Buzogány kent beide kerkgemeenten: hij heeft ze allebei jaren gediend, kent hun DNA, hun sterke en zwakke plekken.

Op de gemeentevergaderingen van beide gemeenten (in Gent op 12 april en in Horebeke op 30 april) stond het project hoog op de agenda. In beide gemeenten werd het project gunstig onthaald.

Na een gemeenschappelijke vergadering van de Gentse en Horebeekse raden op 12 mei 2026 beslisten de beide raden om namens Horebeke en Gent-Centrum Brabantdam een brief naar de Synodale Raad te sturen met de dringende vraag om een principiële beslissing over het project te nemen: benoeming van ds. T. Buzogány voor 100 % in Gent-Brabantdam + voor 50 % voor zijn werkzaamheden in Horebeke. In ruil zou ds. Buzogány zijn maandelijkse vrije zondag opgeven.

Op 27 mei 2026 keurde de Synodale Raad het samenwerkingsproject tussen de VPKB Horebeke en VPKB Gent-Centrum Brabantdam goed voor een periode van twee jaar.

Vandaag

We moeten elkaar vertrouwen en samenwerken om te versterken, zoals het project ook in zijn titel draagt. Sommige dingen zullen we moeten loslaten om de nieuwe uitdaging aan te gaan.

Om één en ander inhoudelijk, structureel, organisatorisch, financieel... op poten te zetten, zijn zorgvuldige besprekingen en goede afspraken nodig. Deze afspraken dienen schriftelijk te worden vastgelegd na goedkeuring door alle betrokken partijen.

De voorzitters en penningmeesters van de bestuursorganen van beide gemeenten kwamen in juni een eerste keer bijeen om de financiële kant te bespreken als voorzet voor verdere bespreking en goedkeuring in de respectievelijke bestuursorganen.

Terugblik

De kerkenraden van Horebeke en Gent-Brabantdam kwamen op 27 juli jl. samen voor het organisatorische gedeelte. Ds. T. Buzogány was bewust niet aanwezig bij deze vergadering. Horebeke en Gent-Brabantdam hebben twee zelfstandige kerkenraden, die elkaar beter zullen leren kennen.

Wat hebben we besproken?

- Als mogelijke start voor het project wordt aan 1 oktober gedacht, op voorwaarde dat de synodale raad de extra-benoeming van 50 % ds. T. Buzogány geregeld krijgt, zo niet moet de start noodgedwongen uitgesteld worden. (Na de vergadering werd daarom onmiddellijk een brief gezonden aan de synodale raad met de vraag om hiervoor zo vlug mogelijk een bevestiging te krijgen).
- Ds. Buzogány gaat in principe in Gent-Brabantdam voor op de 1ste en de 3de zondag, in Horebeke op de 2de en de 4de zondag. Wanneer er 5 zondagen zijn in de maand, dan neemt hij wel een vrije zondag naar eigen keuze.
- Op 6 juni 2027 is er een televisiedienst in Horebeke. Aanwezigheid van leden van Gent-Brabantdam wordt dan zeker geapprecieerd, ook wat betreft het zingen in de kerk.
- Planning Heilig Avondmaal voor beide gemeenten, op de zondagen wanneer ds. Buzogány in Gent, respectievelijk in Horebeke is (en ongeveer 5 à 6 keer per jaar).
- Gent-Brabantdam heeft een kerkdienst op Witte Donderdag met H. Avondmaal. Ronse en Horebeke wisselen elkaar af wat betreft de Goede Vrijdagdienst.
- Wat betreft de Eeuwighedszondag en feestdagen (Pasen en Pinksteren) gaat ds. Buzogány afwisselend voor in Gent en Horebeke. Voor de Kerstdiensten moet nog verder nagedacht worden.
- Bijbelstudies stellen geen probleem. In Gent vallen deze op vrijdagmiddag, in Horebeke op donderdagavond.
- Op 15 maart 2027 zal een tussentijdse evaluatie plaatsvinden in Horebeke. Mochten er bepaalde knelpunten zijn, dan is het beter om deze zo vlug mogelijk te verhelpen.

Zo willen wij in verbinding en vertrouwen in de toekomst op weg gaan en hopen wij elkaar sterker te maken. Het is een klein begin, maar met Gods hulp kan het iets waardevols worden.

De kerkenraad

Wat vindt u van de Kerkbrief?

Elke maand ontvangt u onze Kerkbrief, hetzij op papier, hetzij digitaal. Misschien leest u deze van de eerste tot de laatste bladzijde, misschien enkel de nieuwtjes.

Graag vernemen wij hoe u de Kerkbrief ervaart. We zijn benieuwd naar en zeer geïnteresseerd in uw eerlijke mening. Wat is goed, wat kan beter? Wat interesseert u, wat is overbodig?

Reageren kan via e-mail naar het adres van de Kerkbrief (zie vooraan) of gewoon mondeling via de kerkenraadsleden. Uw reacties nemen we mee naar onze volgende kerkenraadsvergadering in september.

Terugblik

Vakantiefoto's

Op onze vraag om vakantiefoto's in te zenden, kwam veel respons. Hartelijk dank daarvoor. Aangezien we niet alles kunnen publiceren, vinden jullie hierna een greep uit jullie leuke momenten tijdens de zomermaanden. We gaan samen echt op wereldreis :)

De kerkenraad

Aron Buzogány: Kunming, China

Micheline Morel en Francine Ongenae

De Zweedse kleinkinderen van Francis en An Van De Walle tijdens de zomervakantie op weg naar de zwemles in een Zweeds meer

David Schrans: zeer, zeer leuke kampeervakantie in Zeeland

Terugblik

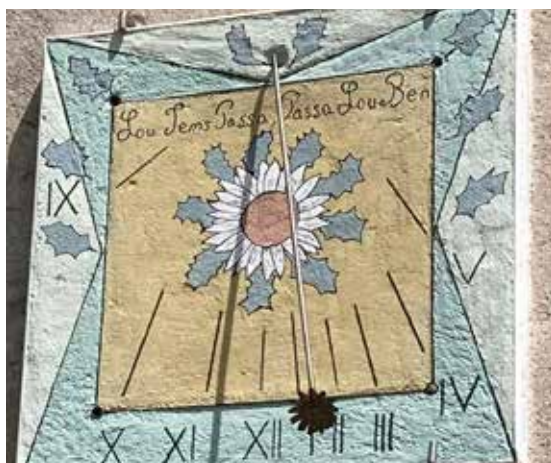
Aswany Devarajan en Prince in Kerala, Indië

Rozemarijn en Sebastiaan Sercu in een elektrische bus in Brussel

Hans en Marijke Schaefer: zomer 2026, de zonnewijzer zegt ons in het dialect van die streek *De tijd gaat snel, gebruik hem wel*

Nico van Belle: Spaanse Pyreneeën, Emile heeft een steen verlegd in de rivier

Tihamér en Wilma Buzogány: Taormina, Sicilië

Terugblik

David Buzogány met vriendin in de Provence

Ds. Heleen Ransijn: natuurlijk was ik deze zomer ook weer op de Nederlandse wateren te vinden op een oud zeilschip. De derde week van augustus leverde veel mooie wolkenluchten en bijzondere lichtval op, zoals hier toen we *drooggevalen* waren op een zandbak in de Waddenzee.

Vakantie ds. Tihamér Buzogány

Van 7 t.e.m. 20 september gaan ds. Tihamér en Wilma Buzogány met vakantie.
Contactpersoon tijdens deze periode voor dringende zaken (begrafenissen enz.) is:

ds. Peter Smits, predikant
Casinoplein 1 bus 6 | 8500 Kortrijk
GSM 0470 54 19 59 - nl.protestant.link

Uiteraard kunt u altijd bij de kerkenraadsleden terecht.

Kinderkerk in het nieuwe seizoen! (een nieuw seizoen?)

Belangrijk nieuws voor ouders en grootouders!

Vanaf september 2026 zullen wij elke eerste zondag van de maand paraat staan voor de bezoekerkes aan de kinderkerk! Wij zorgen voor een mooi Bijbelverhaal, een fijn gesprekje daarover en een leuke knutselbezigheid.

De eerste zondag van de maand wordt dus voortaan ons vaste kinderkermoment. We hopen dat u daar bij het plannen rekening mee kunt houden. Zorgt u ervoor dat de kinderen erbij kunnen zijn? Wij kijken ernaar uit en heten ze alvast van harte welkom!!!

Namens de kinderkerkleiding,
Wilma Meijerink en Martine De Jonge

Synodale Raad

Lieve mensen,
Lieve zusters en broeders,

Na de zomerperiode, waarin velen tijd hebben gehad voor rust, ontmoeting of bezinning breekt een nieuw seizoen aan waarin we als Kerk opnieuw samenkomen rond Gods Woord en gestalte geven aan onze roeping in de wereld. Als Synodale Raad willen wij u daarbij bemoedigen en onze verbondenheid met u uitspreken.

Wij leven in een tijd waarin kerk en samenleving voortdurend veranderen. Veel gemeenten ervaren vragen rond betrokkenheid, vergrijzing, financiële draagkracht en de overdracht van het geloof aan nieuwe generaties. Tegelijk zien wij op vele plaatsen ook tekenen van hoop: mensen die zich met toewijding inzetten, jonge en oudere gemeenteleden die samen optrekken, diaconale initiatieven die het verschil maken en gemeenten die gastvrij ruimte bieden aan wie op zoek is naar geloof en gemeenschap.

Bovendien mogen we ervan verzekerd zijn dat onze toekomst niet op onze eigen mogelijkheden rust, maar op Gods trouw. Hij bouwt Zijn kerk en blijft haar roepen om een teken van hoop en verzoening te zijn.

Wij nodigen alle gemeenten uit om dit werkjaar bewust ruimte te maken voor gebed, onderlinge verbondenheid en missionaire openheid. Waar wij luisteren naar Gods Woord, elkaar dragen in liefde en ons inzetten voor gerechtigheid en barmhartigheid, wordt het evangelie zichtbaar in woord en daad. Als Synodale Raad willen wij naast u staan. Wij bidden voor u, luisteren naar wat er leeft in de gemeenten en blijven zoeken naar manieren om u te ondersteunen in uw roeping. De verscheidenheid van onze gemeenten is groot, maar wij zijn verbonden door één Heer.

Moge de Heilige Geest u in het komende werkjaar wijsheid schenken bij het nemen van beslissingen, moed geven om nieuwe wegen te verkennen en vreugde in het dienen van God en elkaar. Wij wensen u Gods rijke zegen toe voor het nieuwe kerkelijke seizoen. Moge uw gemeente een plaats zijn waar mensen Christus ontmoeten, waar geloof wordt gevoed, hoop wordt gedeeld en liefde zichtbaar wordt.

Met hartelijke groet en Gods zegen,
Uw Synodale Raad

Kerkbrief enkel digitaal ?

De kerkenraad biedt u de mogelijkheid om de Kerkbrief enkel digitaal te bekomen. Enerzijds is hij uiteraard kleurrijker dan de zwart-witte papieren versie, maar anderzijds is het voor het bestuursorgaan ook een besparing (druk- en portokosten).

Ontvangt u dus graag enkel de digitale versie van deze Kerkbrief?
Stuur dan een mailtje naar marijke.kruijne@gmail.com

Vooruitblik

13 september | Open Monumentendag St. Jacobs Gent

In de Sint-Jacobskerk in Gent zorgen de bouwkundige wachters voor een begeleide zolderwandeling. Langs de draaitrap met 94 treden ga je naar het indrukwekkende kagebinte. De Monumentenwachters geven je inzicht in hun werking en leggen uit hoe ze de Gentse monumenten dankzij inspecties en vakkennis klaar maken voor de toekomst. Het mooi panoramisch zicht op de omgeving vanuit een van de Westertorens krijg je er bovenop.

Interieurwachters Ann, Thaïs en Sien demonstreren dan weer hoe ze de vaandels inspecteren en verzorgen, zodat ze stralend de toekomst kunnen ingaan. Ze gaan de vaandels afhalen, mechanisch reinigen met een museumstofzuiger, een hoes maken voor de bewaring... De monumentenwachters geven ook doorlopend uitleg over de schadefactoren en preventie.

(Ingezonden door Francis Van De Walle)

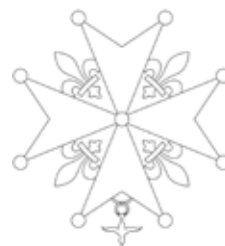
26 september | *Proud to be protestant!* Antwerpen

Waarom protestanten zich thuis voelen in België

Weet jij hoe lang protestantse en evangelische christenen al aanwezig zijn in België? Langer dan je denkt. Veel langer. Tijdens deze lezing ontdek je de verrassende, soms vergeten, soms verborgen verhalen van jouw eigen geloofsgemeenschap. Van pioniers en predikanten tot migrantenkerken en moderne bewegingen, de protestantse geschiedenis zit vol kracht, creativiteit en doorzettingsvermogen. Op 26 september nemen twee sprekers, één protestant en één evangelisch, je mee door een gedeeld verleden dat rijker, boeiender en ouder is dan de meeste mensen vermoeden.

Programma

- 09:30 Ontvangst met koffie, thee en gebak
- 10:00 Opening met welkomstwoord
- 10:05 Presentatie Dick Wursten (VPKB)
- 10:50 Vragenronde
- 11:00 Muzikaal intermezzo
- 11:15 Presentatie Filip De Cavel (FS)
- 12:00 Vragenronde
- 12:10 Presentatie door en over PARCUM, het expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur
- 12:30 Napraten met koffie, thee en gebak
- 14:00 Einde

Locatie: De Brabantse Olijfberg, Lange Winkelstraat 5 - 2000 Antwerpen
Prijs: 10 euro / 20 euro met lunch
Inschrijven: <https://www.parcum.be/nl/events/proud-to-be-protestant-waarom-protestanten-zich-thuisvoelen-in-belgië>

Freya De Cauwer, Adviseur religieus erfgoed
PARCUM vzw, Abdij van Park 7 - 3001 Leuven - 016 40 60 73 - www.parcum.be

Vooruitblik

4 oktober | Bekendmaking kernverhalen

Sinds maart 2026 wil ik elke eerste zondag van de maand stilstaan bij een kernverhaal uit het Oude Testament. In de preek zal niet alleen de gelezen tekst centraal staan, maar ook de bredere context en betekenis ervan. Het kan helpend zijn als u zich vooraf alvast in het verhaal verdiept.

We begonnen in maart en volgen - in twaalf stappen - de grote lijn van de heilsgeschiedenis: van schepping tot hoop op vernieuwing.

Oktober 2026: Jozua - Door de Jordaan het land binnen (Jozua 3-4)

Ik hoop dat u zich voorbereidt op deze zondagen door de betreffende Bijbelgedeelten thuis alvast te lezen. Zo kunnen we samen luisteren, leren en groeien, en na de dienst tijdens de koffie met elkaar in gesprek gaan. Nadenken over wat we horen en dat met elkaar delen, hoort immers ook bij kerk-zijn. Hartelijk welkom om deze weg samen te gaan.

ds. Tihamér Buzogány

10 oktober | Ecodag Inspiratiedag/Belevingsdag

Verwondering om de schepping

De eerste ecodag van Ecokerk Bisdom Gent is een feit. Verscheidene organisaties zetten er hun schouders onder, waaronder: de VPKB, BEEwize vzw, Vrienden van de abdij, Ecokerk nationaal, TAU, CCV, ProGen, Vicariaat Diaconie en Caritas. We werkten een inspirerend programma uit waarin de focus ligt op ecotheologie, ecospiritualiteit en omgaan met de natuur, in de vorm van lezingen en werkwinkels met praktische en spirituele momenten, aandacht voor flora, interreligieus samenwerken en muzikale intermezzi. De dag vindt plaats in het Sint-Baafshuis (voormiddag) en in de Sint-Baafsabdij (namiddag).

Programma

Voormiddag in het Sint-Baafshuis

- 09:00 Onthaal met koffie/thee
- 09:30 Verwelkoming door Aletta Rambaut (Ecokerk)
- 09:45 Lezingen afgewisseld met Kora' muziek
 - Arjan Knop (VPKB): *De plaats van de natuur in de Bijbel*. Wat betekent schepping? Op welke manier zijn God, mensen, planten en dieren met elkaar verbonden volgens de Bijbel?
 - Yves De Maeseneer (KUL): *Leven, loven, liefhebben: christelijke ethiek in het spoor van paus Franciscus' integrale ecologie*
 - Hilmi Lazhar (Artevelde hogeschool): *Islam en de zorg voor de schepping/natuur*
- 11:30 Ritueel met neerleggen stenen (Cléo Rosseneu, Ecokerk) onder begeleiding van Kora' muziek
- 11:45 Kringgesprekken
- 12:30 Lunch met lekkere, gezonde en biologische ingrediënten

Namiddag in de Sint-Baafsabdij

- 14:00 Twee werkwinkels te kiezen uit onderstaande vijf of Clean-up wandeling:
 1. *Plantensymboliek en geneeskundige planten vroeger en nu!* Paul Vanden Brempt
 2. *Macharius en ecologie*. John Vandaele

./...

Vooruitblik

3. *Een poëtische exploratie van de wonderlijke wereld der insecten op basis van gedichten van oa. Guido Gezelle en Dave Goulson.* Yves Demaeseneer
4. *Natuurbeelden.* Hilmi Hazlar
5. *Spel: Zonneliëd kwartet.* We verkennen het Zonneliëd spelenderwijs met een spel kaarten waarin alle Zonneliëdelementen aan bod komen: van de Allerhoogste, de hemellichamen, de vier elementen, de medemensen en tot slot zuster dood en de nederigheid. Met het Zonneliëdkwartet leggen we ons eigen Zonneliëd en delen we met elkaar wat ons geraakt heeft. Stijn Demaré

Buiten de abdij

Clean-up wandeling in de stad met stops op bijzondere plekken: Sandra Elpers en Jan van Houwelingen

15:45- 16:00: Slot

Programma voor kinderen (6-12j) o.l.v. Kamino.

Prijs inclusief biologische lunch €35 (studenten € 20 - kinderen tot 12j € 15)

Inschrijven kan via volgende link: <https://forms.gle/Tr2AcU1nXSz3qnRR6>

Info over Ecokerk is te vinden op volgende website: <https://netrv.be/ecokerk>

Meer info bij Aletta Rambaut, e-mail: aletta.rambaut@bisdomgent.be

Luchtfoto 24.03.2026, Firma Heleblitz, Damme, in het kader van een jaarlijkse inspectie van de bliksembeveiligingsinstallatie

Graag uw aandacht voor

AI Gemini - Vertel mij de geschiedenis van het ontstaan van kerkgebouwen

(Ingezonden door Francis Van De Walle)

De geschiedenis van het kerkgebouw is een fascinerende reis die begint in de huiskamers van gewone mensen en via Romeinse markthallen uitmondt in de imposante kathedralen die ons landschap sieren. Het weerspiegelt de transformatie van een vervolgte minderheidsreligie tot een machtig instituut.

Hieronder ontdek je hoe het kerkgebouw zich door de eeuwen heen heeft ontwikkeld.

1. De vroegste basis: Huiskerken (1e – 3e eeuw)

In de eerste drie eeuwen van het christendom bestonden er simpelweg geen kerkgebouwen. Omdat de religie verboden en regelmatig vervolgd werd in het Romeinse Rijk, kwamen gelovigen in het geheim samen. Dit gebeurde in huiskerken (*domus ecclesiae*): grote woonhuizen van rijkere gemeenten die werden aangepast voor de liturgie.

Wandschildering uit Dura Europos (ca. 240 n.Chr.). Bron: Sepia Times / Sepia Times/Universal Images Group via Getty Images

Het oudst bekende voorbeeld hiervan is de huiskerk van **Dura Europos** in het huidige Syrië (ca. 240 n.Chr.). Hier werd een gewone woning omgebouwd door binnenmuren door te breken voor een grote vergaderzaal en een aparte kamer in te richten als baptisterium (doopkapel), versierd met vroege christelijke fresco's.

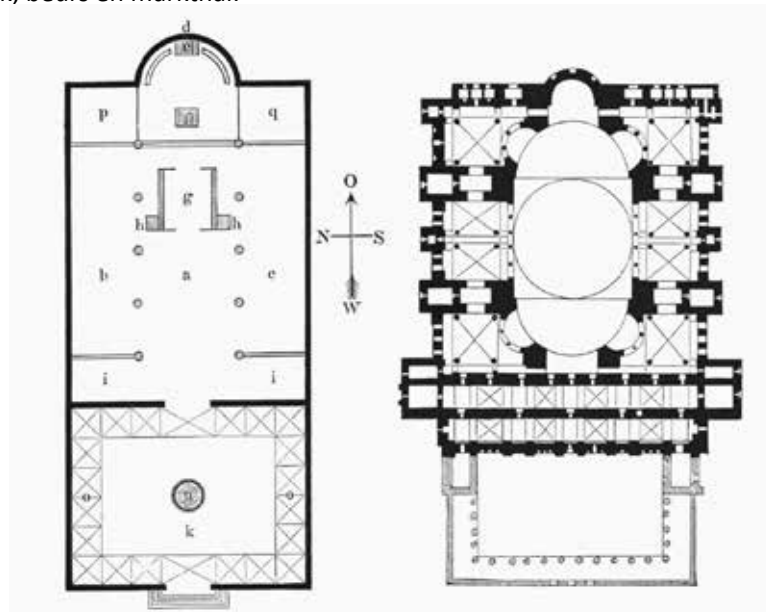
./...

Graag uw aandacht voor

2. De grote omslag: De Romeinse Basilica (4e eeuw)

In het jaar 313 n.Chr. veranderde alles. Keizer Constantijn de Grote hief met het Edict van Milaan de christenvervolging op. De kerk mocht nu in het openbaar treden en had plotseling behoefte aan grote, representatieve gebouwen. De christenen kozen er bewust voor om niet de architectuur van de bestaande Romeinse tempels te kopiëren. Tempels waren immers gebouwd als het *huis van de godheid*, waar alleen priesters naar binnen gingen terwijl het volk buiten bleef. De christenen zochten juist een ruimte waar een grote menigte binnen samen kon komen.

De oplossing lag in de basilica: een multifunctioneel Romeins openbaar gebouw dat tot dan toe diende als rechtbank, beurs en markthal.

Typisch grondplan van een vroegchristelijke basilica. Bron: ZU_09 / Getty Images

Het basilicale grondplan bleek perfect en vormt tot op de dag van vandaag de basis van de meeste kerken:

- Het middenschip: een lange, hoge centrale ruimte waar de gelovigen stonden.
- Zijbeuken: lagere gangen aan weerszijden, gescheiden door een rij zuilen.
- De apsis: een halfronde nis aan het uiteinde. Waar vroeger de Romeinse rechter of keizer zat, werd nu het altaar geplaatst.

3. De Middeleeuwen: Van Kruisvorm tot Hoogtepunt (5e – 15e eeuw)

Naarmate de eeuwen verstreken en de kerkelijke liturgie zich uitbreidde, ontwikkelde de architectuur zich mee in duidelijke stijlperiodes:

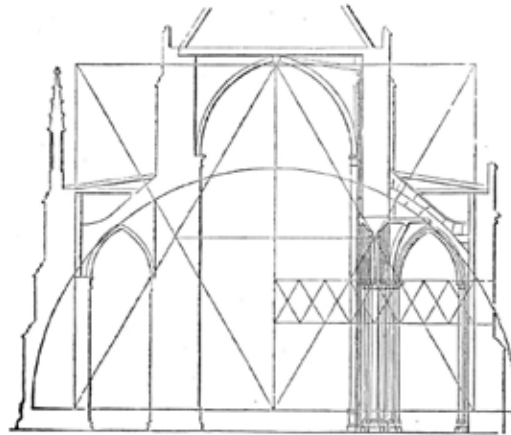
Het kruis als grondplan (Romaans)

Rond de 11e en 12e eeuw ontstond de Romaanse stijl. Kerken kregen dikke muren, zware steunberen en ronde bogen. Om meer priesters te kunnen huisvesten en relikwieën van heiligen tentoon te stellen voor pelgrims, werd de basilica uitgebreid met een dwarsbalk (het transept). Hierdoor kreeg het grondplan de symbolische vorm van een Latijns kruis.

Graag uw aandacht voor

Reiken naar de hemel (Gotiek)

Vanaf het midden van de 12e eeuw zorgde een architectonische revolutie voor de Gotiek. Door de uitvinding van het kruisribgewelf, de spitsboog en de luchtboog kon het gewicht van het dak veel slimmer worden opgevangen.

Constructie van een gotische kathedraal. Bron: ilbusca / Getty Images

Dankzij deze techniek waren die massieve, dikke muren niet meer nodig. Kerken konden spectaculair hoog worden gebouwd (reikend naar de hemel) en de muren werden grotendeels vervangen door enorme glas-in-loodramen, die het interieur vulden met 'godelijk licht'.

4. Reformatie en Beeldenstorm (16e – 17e eeuw)

De komst van het protestantisme in de 16e eeuw bracht een radicale breuk teweeg. Tijdens de Beeldenstorm werden interieurs van katholieke kerken kaal gehaald.

Omdat bij de protestanten niet het altaar en de eucharistie, maar de preek (het Woord van God) centraal stond, veranderde de indeling van de kerkruimte ingrijpend. De nadruk verschoof van de lengte-as (kijken naar het verre altaar) naar een centraal bouw of zaal Kerk: de kerkbanken werden in een halve cirkel of carré rondom de kansel (preekstoel) geplaatst, zodat iedereen de predikant goed kon verstaan.

5. De evolutie samengevat

Van een verborgen kamer in een Romeins woonhuis tot een gotische kathedraal: het kerkgebouw veranderde telkens wanneer de maatschappelijke rol van het geloof verschoof. Vandaag de dag zien we die rijke gelaagdheid nog altijd terug in de dorpskerken en kathedralen om ons heen.

Sluitingsdatum komende Kerkbrief

Zondagavond 27 september 2026

De redactie verzoekt u vriendelijk bovenstaande datum te respecteren voor het inzenden van uw bijdragen. Dank bij voorbaat voor uw begrip.

Adres: kerkbief@protestantsekerk-gentcentrum.be

Vrouwen in de protestantse kerk

Anna Magdalena Wilke, tweede vrouw van Bach, muziekdocente en uitzonderlijk begaafde zangeres.

In de vorige Kerkbrief stond onder de rubriek *Gentse Feesten in de Protestantse Kerk Gent-Brabantdam* te lezen:

za 25 juli 17-18u Bach als protestant, klassiek concert door Aryna Tsylianok & Patrick Beuckels

Het verhaal dat Patrick vertelde en de muziek die hij en Aryna brachten, hebben me geraakt. De figuur van Anna Magdalena Wilke ook, daarom, bij uitzondering, in deze Kerkbrief het unieke verhaal van een Duitse protestantse vrouw.

Anna Magdalena was de dochter van Magaretha en Casper Wilke, geboren in 1701 in Zeitz (D). De ouders dankten God iedere dag voor hun gezond kind, hun eerste dochtertje was slechts 2 maanden oud geworden. Casper was hoftrumpettist aan het hertogelijk hof. Al snel kon de kleine Anna Magdalena de geluiden nabootsen van trompet, viool, piano of trommel. Haar broer begreep niet dat zijn ouders dit toelieten: blaasinstrumenten en trommels waren voor jongens, meisjes mochten alleen zingen en klavecimbel of luit spelen.

Na het huwelijk van haar oudste zus Katharina en haar verhuizing naar Weissenfeld, konden Anna Magdalena en haar zus Johanna er een opleiding tot professionele zangers volgen. Dit was bijzonder, want in de kerken mochten alleen jongens en castraten zingen, slechts bij uitzondering lieten vooruitstrevende vorsten beroemde zangeressen uit Italië en Frankrijk toe.

Anna Magdalena kreeg les in klavecimbel, zodat ze familieleden kon begeleiden bij het aanleren van nieuwe composities. Ze kopieerde de muziek door een vork met vijf tanden in de inktpot te dopen en dan in één keer een notenbalk op het papier te tekenen. De sleutels en de noten zette ze er later bij met een speciale pennenschacht, waarna ze nog de tekst met een gewone ganzenveer onder de balken schreef.

Nadat hertogin Maria-Amalia van Saksen-Zeitz haar op de begrafenis van haar dochter in de kerk had horen zingen, gaf ze opdracht om Anna Magdalena aan het hof verder te laten opleiden. Bij het huwelijk van een andere dochter zongen Johanna en Anna Magdalena de huwelijksaria's. Anna Magdalena leerde zich bij een optreden geheel in dienst van de muziek te stellen, waardoor ze zich tijdens een concert helemaal kon wegcijferen. Daarbij wilde ze een voorbeeld nemen aan de hofcomponist van Köthen, in Saksen-Anhalt, Johann Sebastian Bach, die zijn eerste vrouw Maria Barbara plotseling verloren had.

Johann Sebastian Bach had voor het hof van Köthen een sopraan nodig, hij kende Anna Magdalena van gezamenlijke concerten en vond haar stem voorbeeldig. Ze werd er aangesteld als volleeerde zangeres om voor de vorst, Leopold en zijn vrouw te zingen. De vorst beschouwde muziek als een bewijs van de grootheid van God. De hofcomponist was veeleisend, Anna Magdalena moest er voortdurend stukken van tevoren bestuderen en haar eigen stem vinden. Ze bewonderde Bach omdat hij de kunst verstond de musici en zangers tot één geheel samen te smeden.

Bach verzocht haar om na de repetitie nog even iets te bespreken: hij vroeg om haar hand (hij had reeds toestemming gevraagd aan haar vader) en gaf haar 14 dagen de tijd om zijn gezin te leren kennen en hem haar antwoord te geven. Uit zijn eerste huwelijk had Bach 4 kinderen, één dochter en 3 zonen. Anna Magdalena leerde de kinderen en de zus van Bach (die inwoonde sinds het overlijden van zijn vrouw) goed kennen. Ze vernam dat de kinderen hadden moeten zweren nooit *oneerlijke instrumenten* te zullen bespe-

Vrouwen in de protestantse kerk

len, zoals doedelzak, draaiorgel of triangel, omdat deze gebruikt werden door bedelaars om aalmoezen te verkrijgen. Ook wezen de kinderen haar erop dat Bach onder zijn muziekstukken altijd noteerde: *Soli deo gloria* (Alleen aan God de eer). Ze voelde zich thuis binnen het gezin en huwde op 3 december 1721 met kapelmeester Bach, 16 jaar ouder dan zijzelf.

Als huwelijksgeschenk had Bach voor haar muziekstukken, waar ze speciaal van hield of die ze goed voor studie kon gebruiken, verzameld en gekopieerd. Anna Magdalena was hierover zeer verheugd en schreef met ganzenveer en inkt op de kaft van haar eigen muziekverzameling *Klavierbüchlein für Anna Magdalena Bachin*, 1722. Een week later trouwde vorst Leopold, Anna Magdalena zong de, door haar man gecomponeerde huwelijksaria's. Anna Magdalena's familie woonde ver weg, maar ze kon altijd terecht bij de moeder van de vorst, Gisela, die de Lutherse St. Agnuskirche liet bouwen en het Gisela Agnesklooster, voor jonge ongehuwde adellijke dames, stichtte.

In 1723 verhuisde het gezin naar Leipzig waar Bach als Luthers kerkmusicus, kantor aan de *Thomaskirche* en docent aan de *Thomasschule* werd. Tussen 1723 en 1742 kregen Anna Magdalena en Sebastian (zo noemde zij hem) 13 kinderen, van wie ze er 6 in hun eerste levensdagen of -maanden verloor. In haar tweede *Klavierbüchlein* vinden we teksten, door Bach voorzien van muziek, die haar pijn omschrijven:

Aria 25 'Bist du bei mir, geh'ich mit Frueden,
Zum Sterben und zu meiner Ruh'

Aria 82 'Ich habe genug, Mein Trost ist nu allein,
Das Jesus mein und ich Sein eigen möchte sein'

In Leipzig waren er weinig mogelijkheden voor de ontplooiing van Anna Magdalena's zangkunsten. Ze gaf muziekles aan kinderen, zorgde voor de leerlingen van de *Thomasschule*, van de Universiteit van Leipzig en voor de privé-leerlingen van haar man. Ze ondersteunde hem en later haar volwassen zonen als kopiïste van de cantaten die Bach schreef als begeleiding bij de Bijbellesing in de wekelijkse kerkdiensten. Zij werkte mee aan zijn Johannespassie, die voor het eerst werd uitgevoerd op Goede Vrijdag (7 april 1724) in de *Nicolaikirche* in Leipzig.

In juli 1750 verloor Anna Magdalena haar, blind geworden, grote liefde. Bachs uitvaart en begrafenis op het hospitaalkerkhof in Leipzig trokken nauwelijks aandacht. Voor de uitvaartdienst was er wel muziek, vermoedelijk gezongen door de scholieren van de *Thomasschule*. Bach had hiervoor zelf het motet *Lieber Herr Gott, wecke uns auf* van zijn oudoom Johann Christoph Bach uitgekozen. Na zijn dood bleef Anna Magdalena voor de nog thuiswonende kinderen zorgen, samen met de oudste dochter van Bachs eerste vrouw (Maria Barbara). Nog een half jaar lang zou ze een uitkering (*genadebrood*) van de stad ontvangen, daarna was ze aangewezen op de stedelijke aalmoezenkas.

Anna Magdalena heeft heel veel steun gehad aan haar verwanten. Op de jaarlijkse familiebijeenkomsten werd muziek gecomponeerd en uitgevoerd, gezongen en gedanst. Ook de vele vriendschappen, o.a. met Elias, kleinzoon van een oom van Sebastian, die 5 jaar lang zijn theologiestudie combineerde met onderwijs aan de Bach-kinderen en met ondersteuning van de kapelmeester, bezorgden haar energie. Naar hem en naar haar vele familieleden en vrienden stuurde ze veelvuldig brieven.

Ze overleefde haar man 10 jaar, een periode waarin ze samen met haar zonen musici en Elias de composities van Bach verzamelde, sorteerde, verkocht of weggaf. Nadat ze haar klavecimbel te gelde moest maken, speelde ze nooit meer muziek. Hoewel ze de kans had, weigerde ze bewust te hertrouwen, dat zou namelijk het verlies van voogdij over haar biologische kinderen betekend hebben. Samen met haar twee jongste dochters verdiende ze de kost met naaiwerk. De ernst van haar financiële situatie bleek pijnlijk duidelijk bij haar overlijden. In het officiële begrafenisregister van Leipzig werd Anna Magdalena Bach geregistreerd als een *Almosenfrau* (aalmoesvrouw). Na een sobere dienst werd ze begraven buiten de stadsmuren van Leipzig op het *Alter Johannisfriedhof*.

Josiane Tytens

Stadspredikant

Twee kanten

Zaterdagmiddag, het *Café Zonder Naam* in de Gentse Zuidpoort. Een goede plek waar mensen zich op hun gemak voelen; zowel mensen uit de buurt als straatbewoners. Ze komen er voor een lekkere warme maaltijd en voor de gezelligheid. Ik kom er iedere week wel op zaterdag omdat ik er altijd wel verschillende van mijn gasten van de straat* tref. Ook vanmiddag weer. En de één na de ander vraagt me: "gaat 't weer een beetje?"

Dat *gaat het weer een beetje* klinkt heel gewoon-tjes maar is eigenlijk heel bijzonder. In de afgelopen maanden, zo sinds eind maart, stond mijn leven een paar keer op z'n kop vanwege ziekte en dood in mijn familie - zowel *echte* familie als aangenomen familie. Ik ben een tijd lang gedeeltelijk uit de roulatie geweest. Dat merken mijn gasten en dan willen ze weten waarom. En ik vind dat mijn gasten-van-de-straat ook recht hebben om te weten hoe het met mij gaat. Zodoende weten veel van de mensen die ik in het *Café Zonder Naam* tref wat er gebeurd is. Vandaar die vraag of het weer een beetje gaat... Sommige van mijn gasten in de gevangenis weten het ook. En een aantal daarvan - onafhankelijk van elkaar - zeiden meteen: *als je er over wilt praten ben ik er, hoor!*

Al sinds het begin van mijn werk als straatpastor en gevangenisbezoekenier worstel ik met het vraagstuk van de gelijkwaardigheid. Want mijn situatie aan de ene kant en de situatie van mijn gasten aan de andere kant zijn niet gelijkwaardig. Ik heb een dak boven m'n hoofd, ik heb een job (de mooiste in de wereld zelfs). De mensen die ik tref in het *Café Zonder Naam* of in onze eigen huiskamer *Oe Est* of in de *Fontein* hebben dat allemaal niet. En die in de

bak hebben weliswaar een dak boven hun hoofd en drie maaltijden per dag, maar dat is het dan. Aan het eind van de dag ga ik weer naar buiten en moeten zij binnen blijven, vaak ook nog met twee of drie man in een cel van negen vierkante meter. Dat mooie ideaal van gelijkwaardigheid is in de praktijk vaak niet te realiseren. Maar het is nu juist eigen aan mijn werk, dat ik probeer om zo dicht mogelijk bij mijn gasten te komen. Professionele distantie werkt niet in dit werk. Pastoraat, en helemaal straatpastoraat, vraagt precies om nabijheid. Maar je blijft in een situatie die ongelijkwaardig is. Dat zorgt voor een spanning die feitelijk niet op te lossen is.

Maar als gelijkwaardigheid dan niet te realiseren is: wederkerigheid is wel degelijk een reële mogelijkheid. Dat betekent ook, dat ik het niet wegstop als het met mij niet goed gaat. Natuurlijk niet tegenover iedereen; maar dat geldt andersom net zo goed. Mijn gasten zullen mij alleen echt persoonlijke dingen vertellen als er een band van vertrouwen opgebouwd is; wat op zich al iets bijzonders is voor mensen die op straat leven. Want iets van jezelf blootgeven, dat betekent kwetsbaarheid. Maar als ik niet op mijn beurt mijn kwetsbaarheid durf te laten zien, dan is er geen sprake van wederkerigheid. Dan blijft het éénrichtingsverkeer, en éénrichtingsverkeer is - naar mijn ervaring - geen goed pastoraat. Pas als het lukt met die wederkerigheid, als het lukt om van beide kanten je kwetsbaarheid te laten zien, dan kan er werkelijk iets gebeuren. En dat is kostbaar, voor mijn gasten én voor mijzelf. Aan twee kanten.

* Het woord *gasten* gebruik ik in navolging van het spraakgebruik van het straathoekwerk. Hier klinkt ook de informele betekenis van *gast* als *persoon* in door, zoals in *een toffe gast*.

Ds. Heleen Ransijn

Meditatie

Genoeg voor de volgende stap

Wie wijst ons de weg wanneer we niet precies weten waarheen? Die vraag is misschien wel herkenbaarder dan ooit. We leven in een tijd waarin veel verandert. In de wereld om ons heen, in ons persoonlijke leven en ook in de kerk. Soms zouden we graag een kaart hebben waarop precies staat aangegeven hoe de weg verdergaat.

Maar wanneer Israël door de woestijn trekt, geeft God hen geen kaart voor de hele reis. Hij geeft iets anders: een wolk die de weg wijst, manna voor iedere dag en water wanneer het volk dorst krijgt.

Misschien zit daarin een belangrijke boodschap voor ons. Wij hoeven niet vandaag al te weten hoe alles er morgen uit zal zien. Niet in ons eigen leven en ook niet in de kerk. God vraagt zijn volk niet om de hele weg te overzien. Hij vraagt hen om te letten op de volgende stap.

Wanneer de wolk beweegt, trekken ze verder. Wanneer de wolk blijft, blijven zij ook. Zo leren ze onderweg iets wat voor ons niet altijd gemakkelijk is: leven op Gods tempo. Soms betekent geloven dat we in beweging mogen komen en iets nieuws durven proberen. Soms betekent het juist dat we mogen wachten, luisteren en vertrouwen.

Onderweg krijgt Israël honger. Dan geeft God manna. Opvallend is dat ze niet voor jaren tegelijk ontvangen. Iedere morgen is er genoeg voor die dag. Daar klinkt iets in door van het gebed dat Jezus ons later leert: Geef ons heden ons dagelijks brood.

Ook als kerk kunnen we ons zorgen maken over de toekomst. Hoe zal de gemeente er over tien of twintig jaar uitzien? Zullen er genoeg mensen zijn? Wie zal het werk voortzetten? Het zijn begrijpelijke vragen. Maar misschien mogen we daarnaast een andere vraag stellen: wat geeft God ons vandaag om vandaag kerk te zijn?

Want ook vandaag zijn er mensen om lief te hebben. Ook vandaag zijn er mensen die verlangen naar hoop, aandacht en gemeenschap. Ook vandaag kunnen we luisteren, bidden, brood delen, iemand bezoeken of een plaats bieden waar een mens zich gezien weet. Misschien ziet het manna van morgen er anders uit dan dat van gisteren. Maar God blijft geven.

En zelfs wanneer Israël Gods weg volgt, komen ze op een plaats waar geen water is. Ook dat hoort bij geloven. Niet iedere weg die God met ons gaat, is gemakkelijk. Er kunnen momenten zijn waarop we ons afvragen: hoe nu verder?

Juist daar klinkt een prachtige belofte. God zegt tegen Mozes dat hij naar de rots moet gaan en zegt: Ik zal daar op je wachten.

Mozes moet er nog naartoe, maar God is er al.

Dat is misschien wel een van de mooiste beelden om mee te nemen naar de toekomst. Wij weten niet wat er achter de volgende bocht ligt. Wij weten niet precies hoe ons leven, onze samenleving of onze kerk zich zal ontwikkelen. Maar waar wij morgen aankomen, is God niet afwezig. Hij is ons al voorgegaan.

En soms laat God juist op onverwachte plaatsen water stromen: in een ontmoeting die nieuwe hoop geeft, in een jongere die vragen begint te stellen, in iemand die zich onverwacht wil inzetten, in een gesprek waarin mensen elkaar opnieuw vinden, in een kleine gemeenschap waarin iemand ontdekt: hier hoor ik erbij.

Daarom hoeven we niet met angst naar de toekomst te kijken. De woestijn is niet het eindpunt. We mogen onderweg blijven kijken naar waar de wolk beweegt, ontvangen wat God vandaag geeft en delen met wie naast ons loopt.

We hebben geen kaart voor de hele reis.

Maar we hebben wel een belofte: God gaat mee.

En misschien is dat genoeg. Genoeg om vandaag te vertrouwen. Genoeg om morgen met hoop tegemoet te zien. En genoeg voor de volgende stap.

Ds. Tihamér Buzogány

Jeugd

Van ProGen! regio Gent naar ProGen! regio Gent en Vlaamse Ardennen

In het vorige juli-augustus nummer van deze kerkbrief kon u op blz. 12 een kort verslag van Jan van Houwelingen lezen over de activiteiten van het allereerste jaar van de ProGen! groep. Inmiddels is er een gunstige evolutie te melden: de Synodale Raad van de VPKB heeft onlangs gunstig gevolg gegeven aan ons verzoek om dit project ProGen! voor jonge mensen te steunen en uit te breiden van enkel de regio Gent tot de regio Gent en de regio Vlaamse Ardennen, en dit voor een periode van twee jaar.

Daartoe heeft de Synodale Raad beslist om **Jan van Houwelingen**, de animator van dit project, als kerkelijk werker te steunen door het beschikbaar stellen van een vacante VPKB-hulppredikantsplaats. Het is de bedoeling dat Jan dit project ProGen! regio Gent en Vlaamse Ardennen combineert met zijn Bachelor studie aan de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiewetenschappen te Brussel en zijn taak als leerkracht protestantse godsdienst (6 à 8 lesuren per week).

Twee VPKB-kerkgemeenten in de regio Vlaamse Ardennen, namelijk Horebeke en Ronse, zullen worden uitgenodigd om mee te werken aan dit project ProGen! Om dit project zo goed mogelijk te begeleiden wordt voorgesteld om de begeleidingsgroep uit te breiden met een tweetal begeleiders van de regio Vlaamse Ardennen, plus een begeleider van het VPKB-district Oost- en West-Vlaanderen. De opdracht van deze begeleidingsgroep houdt behalve het begeleiden, ook enkele tussentijdse evaluaties van dit project in met - indien nodig - bijsturende en ondersteunende maatregelen. Zo hopen we dat Jan met dit innovatieve project om jonge mensen kennis te laten maken met het christelijk geloof en de protestantse kerkgemeenschap in Vlaanderen, zal aanspreken en dat dit initiatief goede vrucht mag dragen. We wensen Jan hiertoe alvast alle succes toe.

*Francis Van De Walle
Lid van de begeleidingsgroep*

*ProGen! staat voor: Protestantse Generatie Z, de eerste generatie die van kindsbeen af is opgegroeid met Internet en een smartphone, typisch nu tieners en twintigers.

Hartelijk gefeliciteerd aan de jarigen!

1 september: Matthias Lehman
3 september: Serge Engelbosch
6 september: Julie Kazadi Malundu
6 september: Marijke Schaefer- Kruyne
7 september: Francine Ongenae
10 september: Caroline François
10 september: Janneke Van Heest
14 september : Gwenda Stevens
20 september : Ivan De Wilde
23 september : Oona De Waele
25 september: Sebastiaan Sercu
29 september : Roxie Bruyneel
30 september: Ingrid Van Kesteren

4 oktober: Mieke Felix
5 oktober: Michiel Van Bree

Pastoraat

Wel en wee in onze Brabantdamgemeente

Bij het uitdelen van de kerkbrief begin juli, vertelde Anton Renting dat hij en zijn echtgenote, Gwenda Stevens opnieuw grootouders geworden zijn. Dochter **Kjelle Frans** werd immers mama van een klein meisje, Suna Roos. Een beetje te vroeg maar gezond en wel! Hartelijk gefeliciteerd aan ouders, grootouders en verdere familie!

Op 4 juli is **Liliane De Hainaut-Blommaert** zachtjes ingeslapen. Haar 90ste verjaardag heeft zij net niet kunnen vieren. Op 11 juli werd afscheid genomen vanuit de kerk in Horebeke, waar haar roots lagen. Zij rust nu bij haar man, Roger De Hainaut. Wij bieden Frank, Christine, Laurent en Aline en de overige familie ons oprecht medeleven aan.

Christiaan Buysse is verhuisd naar een WZC in Wachtebeke. Dit vraagt een grote aanpassing voor hem en voor Daniël, voor wie de zorg te zwaar werd. Christiaans familie woont gelukkig dichtbij en Daniël bezoekt Christiaan ook dagelijks. We hopen dat de nieuwe woonsituatie gauw zal wennen, voor beide partners en wensen jullie Gods nabijheid toe.

Op 2 augustus deed **Erika Ehrhardt** (94) een kwalijke val, waarbij zij haar heup heeft gebroken. De operatie is, God zij dank, goed verlopen en na 2 weken herstel in het ziekenhuis is Erika terug naar het ondertussen vertrouwde WZC verhuisd. Zij revalideert goed, tot opluchting van de familie. Een verder goed herstel gewenst, Erika!

Roger Claeys maakte dan weer een tuimeling met de fiets en ging overkop. Hij had heel wat kneuzingen, schaafwonden en blauwe plekken maar heeft gelukkig niets gebroken. Een paar weken later mochten wij hem terug goed geluimd begroeten in de kerk en bij *Oe ést*. Daar zijn we blij en dankbaar voor!

Het was zeer prettig om **Frederick Van de Walle**, zoon van Francis en An, te mogen begroeten tijdens de eredienst. Samen met zijn vrouw en 3 schattige dochtertjes kwamen zij naar de kerk,

vooraleer de lange terugtocht naar hun huis in Zweden terug aan te vatten.

Francis Van de Walle meldde ons het overlijden van een goede vriend, **Johan Schelstraete**. Johan was iemand die met zijn diep christelijk geloof velen heeft geïnspireerd tot (meer) toegepaste naastenliefde, met name bij de *Helpende hand* en bij de tientallen andere *KRAS-werkingen*. Hij heeft Francis indertijd meteen overtuigd om, net als hij en André Pissens, vrijwilliger te worden bij de *vzw de Helpende Hand* Gent-Zwijnaarde. We bieden aan Francis en alle familie en vrienden ons medeleven aan.

Ds. Helena Ransijn moest afscheid nemen van haar aangenomen broer. Dit was alweer een nieuwe en zware klap voor Helena, na de ziekte van haar moeder en het overlijden van haar zusje, enkele maanden geleden. Veel sterkte en troost gewenst, Heleen.

We hopen dat de **studenten** ook voor hun eventuele herexamens geslaagd zijn en met frisse moed aan een nieuw schooljaar kunnen beginnen.

Na de loeihete zomer, toch ook vol actie, zullen wij het nieuwe seizoen met enthousiasme op gang trekken. We hopen dat u er aan mee wil werken en dat we jullie regelmatig mogen begroeten op een van de activiteiten in de kerk!

Dit was een kort pastoraal verslagje. We denken ook aan heel wat mensen die hier niet genoemd werden maar niet vergeten zijn! Aan allen Gods zegen toegewenst!

Martine De Jonge

Allerlei

Activiteitenkalender

	15.08 - 15.09		Tentoonstelling 100 jaar protestantisme Dendermonde
Zondag	06 september		Startzondag (Schellebelle)
Zondag	13 september		Open Monumentendag St. Jacobs (Gent)
Woensdag	23 september	09:00	Kerkenraad (Locatie: ds. Buzogány)
Zondag	04 oktober	10:00	Kerkdienst met Heilig Avondmaal
Zaterdag	10 oktober		Ecodag <i>Thuiskomen in de verwondering</i> (St. Baafs)
Vrijdag	23 oktober	14:00	Bijbelstudie (Locatie: Rita Martens)
Weekend	14/15 november		Synodevergadering
Zondag	06 december	10:00	Kerkdienst met Heilig Avondmaal

Zeg het met bloemen...

Op zondag worden er meestal bloemen gekocht die vooraan in de kerk op de Avondmaalstafel staan en afhankelijk van een persoonlijke gebeurtenis of situatie aan iemand worden aangeboden. De voorbije tijd waren de bloemen bestemd voor...

05.07.2026	Annemarie Kop	Gefeliciteerd met je verjaardag
12.07.2026	Martine De Jonge	Gefeliciteerd als nieuwe voorzitter van de kerkenraad
19.07.2026	Cees van Leeuwen	Ter bemoediging
26.07.2026	Hans Schaefer	Gefeliciteerd met je verjaardag
02.08.2026	Christine van Belle	Bedankt voor je trouwe orgelbeurten
09.08.2026	Renée Hugaerts	Gefeliciteerd met je verjaardag
09.08.2026	Erika Ehrhardt	Ter bemoediging
23.08.2026	Micheline Morel	Bedankt voor alle kaartjes die je maakt
30.08.2026	Fernand Van den Neste	Gefeliciteerd met je verjaardag
06.09.2026	Herwig en Bea Smetryns	Gastkoppel voor startzondag

www.immooverbrugghe.be
 Tel. 0475/29 13 15

GRATIS SCHATTING, GEEN RESULTAAT – GEEN KOSTEN
CORRECTE EN PROFESSIONELE AANPAK

HANS VERBRUGGHE - PARLEVLIET

POELSTRAAT 235, MERELBEKE 09/234.84.30 of 0475/29.13.15

WWW.IMMOVERBRUGGHE.BE INFO@IMMOVERBRUGGHE.BE BIYnr. : 500576

Centrum Zon-Maan
 PSYCHOLOGISCH EN PEDAGOGISCH CENTRUM VZW

Integratief kinder- en gezinspsychotherapeut
 Pikler@pedagoog – Docent, supervisor en promotor
 baby's - kinderen - jongeren en/of ouders, zorgverleners

Isa Deschuyteneer

Vossestraat 64 – 9890 Gavere
 GSM 0485.65.97.60
isa@centrumzonmaan.be – www.centrumzonmaan.be

Dienstrooster

Startzondag

Zondag, 6 september

Voorganger	Ds. Tihamér Buzogány
Kerkenraadsleden van dienst	Martine De Jonge / Micheline Morel
Collectes	Kerkenwerk / Kerkenwerk
Organist(e)	Christine van Belle
Koffiedienst	Rita Martens

Zondag, 13 september

Voorganger	Jan van Houwelingen
Kerkenraadsleden van dienst	Rita Martens / Micheline Morel
Collectes	Kerkenwerk / Bloemen
Organist(e)	Patrick Beuckels
Koffiedienst	Bert Deroo

Zondag, 20 september

Voorganger	ds. Heleen Ransijn
Kerkenraadsleden van dienst	Martine De Jonge / Francis Van De Walle
Collectes	Kerkenwerk / Protestantse Solidariteit
Organist(e)	Patrick Beuckels
Koffiedienst	Micheline Morel

Zondag, 27 september

Voorganger	Mieke Felix
Kerkenraadsleden van dienst	Rita Martens / Micheline Morel
Collectes	Kerkenwerk / Kerkbrief
Organist(e)	Aryna Tsylianok
Koffiedienst	

Zondag, 4 oktober

Voorganger	Ds. Tihamér Buzogány
Kerkenraadsleden van dienst	Martine De Jonge / Rita Martens
Collectes	Kerkenwerk / Kerkenwerk
Organist(e)	Christine van Belle
Koffiedienst	William en Julie Vanderbauwhede

Bijbelleesrooster

September

zondag	06 september	Matteüs 18:10-20
maandag	07 september	Matteüs 18:21-35
dinsdag	08 september	Matteüs 19:1-15
woensdag	09 september	Ezechiël 14:1-11
donderdag	10 september	Ezechiël 14:12-23
vrijdag	11 september	Psalm 112
zaterdag	12 september	Filippenzen 1:1-11
zondag	13 september	Filippenzen 1:12-26
maandag	14 september	Filippenzen 1:27-2:11
dinsdag	15 september	Rechters 1:1-21
woensdag	16 september	Rechters 1:22-2:5
donderdag	17 september	Rechters 2:6-23
vrijdag	18 september	Rechters 3:1-11
zaterdag	19 september	Rechters 3:12-31
zondag	20 september	Matteüs 19:16-30
maandag	21 september	Matteüs 20:1-16
dinsdag	22 september	Matteüs 20:17-34
woensdag	23 september	Psalm 113
donderdag	24 september	Ezechiël 18:1-9
vrijdag	25 september	Ezechiël 18:10-20
zaterdag	26 september	Ezechiël 18:21-32
zondag	27 september	Ezechiël 19:1-14
maandag	28 september	Matteüs 21:10-22
dinsdag	29 september	Matteüs 21:23-32
woensdag	30 september	Matteüs 21:33-46

Oktober

donderdag	01 oktober	Rechters 4:1-10
vrijdag	02 oktober	Rechters 4:11-24
zaterdag	03 oktober	Rechters 5:1-11a
zondag	04 oktober	Rechters 5:11b-22

